

18 DYSKONTO W RACHUNKOWOŚCI PRZEDSIĘBIORSTW

Jolanta Gadawska

*Zakład Zarządzania Finansami w Instytucie Nauk Ekonomicznych,
Wydział Prawa Administracji i Ekonomii na Uniwersytecie Wrocławskim*

1. Przyszłe korzyści ekonomiczne podstawą kwalifikowania składników sprawozdań finansowych

W Międzynarodowych Standardach Rachunkowości, w założeniach koncepcyjnych, zaznaczono, iż **aktywa zawierają potencjał przyszłych korzyści ekonomicznych** i mają przyczyniać się do wpływu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów do jednostki gospodarczej [2, art. 53-55, s. 68-69]. Cechą z kolei zobowiązań, jest to że wynikają z obowiązku jaki ciąży na jednostce gospodarczej. Powinność ta ma polegać na podjęciu działań, które spowodują oddanie zasobów zawierających korzyści ekonomiczne w celu zaspokojenia roszczeń drugiej strony [2, art. 60-62, s. 70]. **Zobowiązania obrazują zdarzenia, które spowodują wypływ gotówki w przyszłości** [2, art. 62, s. 70]. Zobowiązania wynikają z transakcji lub innych zdarzeń przeszłych (nabycie produktów i korzystanie z usług).

Przychody są to zwiększenia korzyści ekonomicznych w trakcie roku obrotowego w formie uzyskania lub ulepszenia aktywów lub zmniejszenia zobowiązań, powodujące wzrost kapitału własnego. Koszty są to zmniejszenia korzyści ekonomicznych w trakcie okresu obrachunkowego w formie rozchodu lub spadku wartości aktywów albo powstania zobowiązań, powodujące zmniejszenie wartości kapitału własnego [2, art. 69-70, s. 72]. Zgodnie z MSR (2001) składnik sprawozdań finansowych wycenia się według:

- a) **kosztu historycznego**,
- b) **kosztu bieżącego**,
- c) **wartości realizacji** (możliwej do uzyskania) – zobowiązania wycenia się w wysokości zdyskontowanej kwoty środków pieniężnych i ich ekwiwalentów,

d) **wartości bieżącej** – aktywa wycenia się w zdyskontowanej wartości bieżącej przyszłych wpływów środków pieniężnych netto, które dana pozycja wypracowuje w toku działalności.

Najczęściej stosowaną zasadą wyceny, zgodnie z MSR (2001) była zasada kosztu historycznego (ceny nabycia i kosztu wytworzenia) i często łączyło się ją z innymi zasadami wyceny [2, art. 99-101, s. 78-79]. Później, wraz z wydaniem MSSF (2004) łatwa i pomocna w kontroli zasada kosztu historycznego jest zastępowana wartością ekonomiczną mierzoną na podstawie modelu wartości godziwej [1, s. 105]. Zgodnie MSSF (z 2004 r.) podstawowymi modelami wyceny są:

- modele kosztu historycznego,
- modele oparte na wartości godziwej,
- modele mieszane [1, s. 106].

Modele oparte na koszcie historycznym są oparte na wartości początkowej (czyli cenie nabycia i koszcie wytworzenia). Wyróżnia się wśród nich:

- model oparty na nieamortyzowanej cenie nabycia (uwzględnia się odpisy z tytułu utraty wartości ale nie amortyzuje się składników aktywów, w ten sposób wycenia się grunty, niektóre aktywa finansowe, niektóre wartości niematerialne i prawne),
- model oparty na amortyzowanej cenie nabycia (na dzień bilansowy składnik aktywów jest pomniejszany o amortyzację i ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości, w ten sposób wycenia się środki trwałe).
- model zamortyzowanego kosztu (skorygowanej ceny nabycia).

Cena nabycia określa tak zwany koszt historyczny czyli koszt początkowy. Jeśli stosuje się ostatni model wówczas aktywa lub zobowiązania wycenia się na podstawie wartości początkowej powiększonej o odsetki, które są naliczane na podstawie efektywnej stopy procentowej. Wartość pomniejsza się jeszcze o przepływy środków pieniężnych odpowiadające temu składnikowi oraz o ewentualne odpisy odpowiadające temu składnikowi.

Wytyczne te są zgodne z projektem MSSF dla Małych i Średnich przedsiębiorstw opublikowanym przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (IASB) w 2007 r. [4, s. 17-19].

2. Wartość aktualizacji aktywów wynikająca z dyskonta oczekiwanych przepływów pieniężnych

W rachunkowości dyskonto występuje w przypadku konieczności dokonania aktualizacji wartości aktywów.

Zgodnie z MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena” pożyczki i należności oraz inwestycje utrzymane do terminu wymagalności wycenia się

według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej [3, MSR 39 z 2004 r., art. 46, s. 471].

Metoda efektywnej stopy procentowej jest to metoda naliczania zamortyzowanego kosztu składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego oraz przypisania przychodów i kosztów odsetkowych do odpowiednich okresów. Efektywna stopa procentowa jest stopą, która dokładnie dyskontuje oszacowane przyszłe pieniężne wpływy lub płatności dokonywane w oczekiwanym okresie do czasu wygaśnięcia danego instrumentu finansowego. W tym celu dokonuje się odpowiedniego oszacowania przepływów pieniężnych. [3, MSR 39, art. 9, s. 459]

Jeśli istnieją obiektywne dowody na utratę wartości pożyczek należności lub inwestycji utrzymywanych do terminu wymagalności to kwota odpisu aktualizującego równa się różnicy między wartością bilansową składnika aktywów a wartością bieżącą oszacowanych przepływów pieniężnych zdyskontowanych za pomocą efektywnej stopy procentowej (która została ustalona przy początkowym ujęciu). Trwała utrata wartości nie notowanego instrumentu kapitałowego (który nie jest wyceniany według wartości godziwej wówczas kwotę straty ustala się jako różnicę między wartością bilansową składnika a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów zdyskontowanych bieżącą, rynkową stopą zwrotu dla podobnych aktywów finansowych [3, s. MSR 39, art. 63-66].

Tym samym, podmioty powinny korygować wartość bilansową składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego tak, aby wartość ta odzwierciedlała rzeczywiste i zweryfikowane oszacowane przepływy pieniężne. Jednostka dokonuje przeliczenia wartości bilansowej poprzez wyliczenie wartości bieżącej oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych, zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej efektywnej stopy procentowej instrumentu finansowego. Korekta jest ujmowana jako przychody lub koszty w rachunku zysków i strat. Jeżeli składnik aktywów finansowych jest przekwalifikowywany zgodnie z paragrafem 50B, 50D lub 50E, a jednostka podwyższa następnie swoje oszacowania przyszłych otrzymywanych płatności pieniężnych w wyniku większej możliwości odzyskania tych płatności, wynik tego podwyższenia jest ujmowany jako korekta efektywnej stopy procentowej od dnia zmiany szacunków a nie jako korekta wartości bilansowej składnika aktywów w dniu zmiany szacunków [8, OS8].

Celem MSSF 7 jest nałożenie na jednostki obowiązku ujawnienia w sprawozdaniach finansowych informacji, które pozwolą użytkownikom tego sprawozdania ocenić jaki wpływ wywierają posiadane przez jednostkę instrumenty finansowe na sytuację finansową i wynik działalności. Podmioty są zobowiązane do ujawnienia charakteru i zakresu ryzyka wynikającego z posiadania instrumentów finansowych, na które jednostka jest narażona w okresie sprawozdawczym oraz sposób zarządzania ryzykiem przez jednostkę.

Wymogi MSSF 7 w zakresie ujawnień dotyczą więc trzech zasadniczych tematów:

- informacji dotyczących znaczenia instrumentów finansowych dla kondycji finansowej jednostki i jej wyniku,
- zakresu narażenia jednostki na ryzyko związane z instrumentami finansowymi (ujawnienia jakościowe),
- sposobu zarządzania ryzykiem (ujawnienia ilościowe) [3, MSSF 7], [8, par. 12].

Zgodnie z MSR 36 „Utrata wartości aktywów” przed końcem roku należy określić wartość odzyskiwalną składników. Jeśli wartość aktywów wykazana w bilansie jest wyższa niż wartość odzyskiwalna składników wówczas należy dokonać odpisu związanego z utratą wartości. Wartość odzyskiwalna jest równa wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży lub wartości użytkowej, w zależności od tego, która z nich jest wyższa.

Wartość godziwa jest wartością rynkową składników majątku, nierzadko wyznaczaną przez biegłego rzeczoznawcę majątkowego. Ze względu na trudności z pozyskaniem informacji z rynku, często łatwiejsze jest wyznaczenie wartości użytkowej.

Wartość użytkową powinno się ustalać w wartości netto planowanych przepływów pieniężnych oczekiwanych z użytkowania aktywów. Tę wartość ustala dział planowania finansowego. Komponentami, wpływającymi na wartość użytkową są: przepływy pieniężne, stopa dyskontowa oraz wartość końcowa. Składniki aktywów prezentowane w sprawozdaniu finansowym nie mogą przyjmować wartości wyższych niż odzyskiwalne [6, s. 1-3].

Zgodnie z MSR 36 „Utrata wartości aktywów” z 2004 roku, wartość użytkowa jest to bieżąca, szacunkowa wartość przyszłych przepływów pieniężnych, których uzyskania oczekuje się z tytułu dalszego użytkowania składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne [3, MSR 36 art. 6].

Przy oszacowaniu wartości użytkowej składników aktywów uwzględnić należy następujące elementy:

- szacunkową prognozę przyszłych przepływów pieniężnych, które podmiot może uzyskać posiadając składnik,
- oczekiwania zmian kwot lub terminów powyższych przepływów,
- wartość pieniądza w czasie czyli wolną od ryzyka stopę procentową,
- wpływ niepewności,
- brak płynności [3, MSR 36, art. 30, s. 122 i 123].

Tak więc, aby oszacować wartość użytkową składnika aktywów należy oszacować przyszłe wpływy i odpływy środków pieniężnych pochodzących z dalszego użytkowania składnika oraz z tytułu jego ostatecznego zbycia oraz ustalić odpowiednią stopę dyskontową do tych przyszłych przepływów.

Komitet Międzynarodowych Standardów Rachunkowości określił, iż przepływy powinny być ocenione racjonalnie. Prognozy przepływów powinny opierać się na zatwierdzonym budżecie i dotyczyć pięciu lat. Na szacunek przyszłych przepływów pieniężnych składają się prognozy dotyczące wpływów, wypływów oraz przepływy pieniężne netto, które zostaną uzyskane z tytułu zbycia składnika aktywów. Szacunek przyszłych przepływów oraz stopa dyskontowa powinny opierać się na spójnych założeniach dotyczących wzrostu cen wynikającego z ogólnej inflacji. W związku z tym, jeśli w stopie dyskontowej uwzględniono skutki wzrostu cen, szacunek przyszłych przepływów powinien być wyrażony w wartościach nominalnych [3, MSR 36, art. 39, 40].

Przyszłe przepływy pieniężne danego składnika szacuje się na podstawie jego obecnego stanu. Do tych przepływów **nie zalicza** się wpływów i wypływów pieniężnych pochodzących z działalności finansowej oraz z tytułu podatku dochodowego [3, MSR 36, art. 44, art. 50].

Jak wynika z art. 55 MSSF 36 **stopą dyskontową** jest stopa przed opodatkowaniem i odzwierciedla bieżącą rynkową ocenę:

- a) wartości pieniądza w czasie,
- b) ryzyka wiążącego się z danym składnikiem aktywów o które szacunki przyszłych przepływów nie zostały jeszcze skorygowane.

Stopa dyskontowa odpowiada zwrotowi jakiego wymagaliby inwestorzy podejmując decyzję o inwestycji generującej przepływy podobne do danego składnika aktywów.

Stopa dyskontowa szacowana jest na podstawie domyślnej stopy dyskontowej bieżących transakcji rynkowych (podobnych aktywów) lub na podstawie średniej ważonej kosztu kapitału spółki giełdowej posiadającej podobne aktywa.

Załącznik A do MSSF 36 zawiera wskazówki dotyczące technik wyceny wartości bieżącej do ustalania wartości użytkowej.

Wyróżnia się dwa podejścia do wyceny wartości bieżącej. Są to:

- podejście tradycyjne,
- podejście oczekiwanych przepływów pieniężnych.

W tradycyjnej praktyce księgowej ustala się jedną stopę dyskontową – proporcjonalną do ryzyka, która uwzględnia wszystkie oczekiwania dotyczące przyszłych przepływów pieniężnych oraz premię za ryzyko. Odpowiedni dobór stopy dyskontowej jest tu bardzo ważny [3, zał. A, MSR 36, s. 157 i 158].

Drugie podejście jest nieraz skuteczniejszym narzędziem. Uwzględnia ono wszystkie prawdopodobne przepływy (łącznie z wielkością prawdopodobieństwa). Bazuje ono na bezpośredniej analizie badanych przepływów pieniężnych i opiera się na szczegółowo określonych założeniach wyceny. Zastosowanie stopnia prawdopodobieństwa jest jednym z najważniejszych elementów podejścia oczekiwanych przepływów pieniężnych.

Stopy dyskontowe nie powinny uwzględniać ryzyka, które zostało już uwzględnione w szacunkowych przepływach (należy unikać dwukrotnego uwzględniania zmian).

Jeśli stopa nie jest dostępna na rynku wówczas można ustalić ją na podstawie:

- a) średniej ważonej kosztu kapitału (kapitałowy model wyceny),
- b) krańcowej stopy kredytu (zadłużenia) danego podmiotu,
- c) innej rynkowej stopy kredytów/pożyczek [3, art. A15-17, s. 161].

Stopy te powinny zostać skorygowane aby odzwierciedlały ocenę rynkową konkretnych rodzajów ryzyka związanego z szacunkowymi przepływami pieniężnymi dotyczącymi danego składnika aktywów i aby wyeliminować ryzyka które nie dotyczą składnika.

Stopa dyskontowa musi uwzględniać ryzyko kraju, ryzyko waluty i ryzyko ceny. Sposób finansowania składnika nie ma wpływu na stopę dyskontową [3, art. A18, s. 161].

Stopa dyskontowa może być stosowana do wartości przed opodatkowaniem.

3. Wycena całego przedsiębiorstwa – metody dochodowe

Dyskonto stosowane jest przy wycenie poszczególnych składników aktywów jak również przy wycenie całego przedsiębiorstwa.

Aktywa, zgodnie z MSR 36, są ośrodkami wypracowującymi środki pieniężne. Komitet MSSF wskazał na wybór metod dochodowych jako najwłaściwszych do oceny wartości przedsiębiorstwa lub jego wyodrębnionej części. Ośrodek wypracowujący środki pieniężne, jest definiowany przez MSR 36, jako najmniejszy możliwy do określenia zespół aktywów generujących wpływy pieniężne w znacznym stopniu niezależne od wpływów pieniężnych pochodzących z innych aktywów lub grup aktywów.

Metody dochodowe „skupiają” się na dochodach generowanych przez aktywa. Wśród metod dochodowych wyróżnia się:

- metodę zdyskontowanych przepływów pieniężnych ,
- metodę zdyskontowanych strumieni zysku ekonomicznego,
- metoda wyceny kapitału własnego,

Metoda zdyskontowanych przepływów pieniężnych jest najczęściej stosowaną metodą wyceny przedsiębiorstw. Wartość przedsiębiorstwa w tej metodzie jest definiowany poprzez możliwość przedsiębiorstwa do generowania dodatnich przepływów pieniężnych netto.

$$W = \sum [NCF_t / (1 + WACC)^t] + R_{n+1}$$

gdzie:

W – wartość przedsiębiorstwa,

NCF – strumień netto przepływów pieniężnych,

WACC – koszt kapitału, który jest stopą dyskontową,

R_{n+1} – wartość rezydualna.

Inna postać wzoru

$$W = \sum DCF_t + R_{n+1}$$

gdzie:

DCF – oznaczają zdyskontowane przepływy pieniężne,

R_{n+1} – wartość rezydualna,

Wartość rezydualną o stałej stopie wzrostu wylicza się w następujący sposób:

$$R_{n+1} = NCF_{n+1} / WACC - q$$

gdzie:

q – oznacza stałą stopę wzrostu generowanych strumieni pieniężnych,

NCF – strumień netto przepływów pieniężnych,

WACC – koszt kapitału, który jest stopą dyskontową,

R_{n+1} – wartość rezydualna.

Wartość wynikającą z wyceny koryguje się o **dług netto** (różnica bieżących zobowiązań finansowych i posiadanych środków pieniężnych). Suma zdyskontowanych przepływów pieniężnych, skorygowana o dług netto, tworzy łączny strumień przepływów pieniężnych pozostający do dyspozycji właścicieli kapitału własnego.

Zysk ekonomiczny jest miernikiem oceny wyników finansowych przedsiębiorstwa.

Pojęcie zysku ekonomicznego i ekonomicznej wartości dodanej stosuje się zamiennie, ponieważ EVA (Economic Value Added) jest zastrzeżonym znakiem towarowym przez Stern Stewart. Pojęcie zysku ekonomicznego jest kategorią zysku w rozumieniu rachunkowym, ale nie posiada słabości zysku księgowego. Dodatkowa przewaga zysku ekonomicznego nad przepływami pieniężnymi netto przejawia się tym, że zysk ekonomiczny jest miernikiem odnoszącym się bezpośrednio do działalności operacyjnej, dla której przedsiębiorstwo zostało utworzone. Procedura wyceny przedsiębiorstwa na podstawie zysku ekonomicznego w początkowym etapie jest zbliżona do metody zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Wymaga stworzenia prognoz zysku ekonomicznego w kolejnych okresach.

Podstawą ustalenia zysku ekonomicznego jest zysk operacyjny, który jest poddawany korektom w celu dopasowania do specyfiki przedsiębiorstwa i formuły wyliczania zysku ekonomicznego.

$$ZE = NOPAT - IC * WACC$$

gdzie:

ZE – zysk ekonomiczny,

NOPAT – skorygowany zysk operacyjny pomniejszony o podatek,

IC – zaangażowany kapitał,

WACC – średnio ważony koszt kapitału.

Metoda wyceny kapitału własnego opiera się na dyskontowaniu strumienia przyszłych dywidend. Przy założeniu nieograniczonego cyklu życia przedsiębiorstwa jego wartość można wyliczyć w następujący sposób:

$$W = \sum DYWt / (1 + Kw)^t$$

gdzie:

W – wartość przedsiębiorstwa, lub inaczej wartość kapitału własnego,

DYW – kwota wypłaconej dywidendy,

Kw – koszt kapitału własnego.

Przy założeniu, że dywidenda będzie rosła o stały współczynnik, wzór wygląda następująco:

$$W = DYW * (1 + q) / Kw - q$$

gdzie:

q – stały współczynnik wzrostu dywidendy,

DYW – kwota wypłaconej dywidendy,

Kw – koszt kapitału własnego [8, s. 100].

4. Dyskontowanie zobowiązań i rezerw

Zgodnie MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i zdarzenia warunkowe” rezerwy należy wycenić uwzględniając ryzyko i niepewność, dyskontując rezerwę jeśli skutek zmiany wartości pieniądza w czasie jest istotny. W związku z powyższym używa się stopy dyskontowej, która odzwierciedla rynkową ocenę wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko związane z danym składnikiem pasywów nie odzwierciedlone w najbardziej właściwym

szacunku nakładów. Jeśli rezerwa jest dyskontowana wówczas zwiększa się jej wartość. Zwiększenie wynikające z dyskonta jest kosztem finansowania [3, MSR 37, art. WP6 s. 310].

Zgodnie z art. 45-47 MSR 37 jeśli skutek zmiany wartości pieniądza w czasie jest istotny, kwota rezerwy ma odpowiadać bieżącej wartości nakładów, które będą niezbędne do wykonania obowiązku. Stopę dyskontową ustala się przed opodatkowaniem (uwzględnia się bieżącą ocenę rynku oraz ryzyko związane ze zobowiązaniem). Stopy dyskontowej nie obciąża ryzyko uwzględnione w przepływach związanych tym skalnikiem zobowiązań [3, MSR 37, art. 45-47, s. 324].

Zgodnie z MSR 19 „Świadczenia pracownicze” jeśli świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy są należne później niż dwanaście miesięcy od dnia bilansowego, należy je zdyskontować według stopy dyskontowej określonej w paragrafie 78.

Rozliczanie przez jednostkę programów określonych świadczeń obejmuje następujące czynności:

- a) zastosowanie technik aktuarialnych do dokonania wiarygodnego oszacowania świadczeń, jakie pracownicy wypracowali w zamian za pracę
- b) w okresie bieżącym i w okresach ubiegłych. Wymaga to od jednostki ustalenia, jaka część świadczeń może być przyporządkowana bieżącemu okresowi, a jaka okresom ubiegłym (paragrafy 67-71), i dokonania oszacowania (przyjęcia założeń aktuarialnych) odnośnie do zmiennych demograficznych oraz zmiennych finansowych, które wpłyną na koszty tych świadczeń (paragrafy 72-91);
- c) zdyskontowanie świadczenia metodą prognozowanych uprawnień jednostkowych w celu ustalenia wartości bieżącej zobowiązania z tytułu określonych świadczeń i kosztów bieżącego zatrudnienia (paragrafy 64-66);
- d) ustalenie wartości godziwej aktywów programu itd.

Stopę stosowaną do dyskontowania zobowiązań z tytułu świadczeń po okresie zatrudnienia (zarówno realizowanych za pośrednictwem funduszu, jak i bez funduszu) ustala się na podstawie występujących na dzień bilansowy rynkowych stóp zwrotu z wysoko ocenianych obligacji przedsiębiorstw. W krajach, w których brak jest rozwiniętego rynku takich obligacji, stosuje się występujące na dzień bilansowy rynkowe stopy zwrotu z obligacji skarbowych. Waluta i termin wykupu obligacji przedsiębiorstw i obligacji skarbowych powinny być zgodne z walutą i szacunkowym terminem realizacji zobowiązań z tytułu świadczeń po okresie zatrudnienia.

Jednym z założeń aktuarialnych o istotnym znaczeniu **jest stopa dyskontowa**. Stopa dyskontowa odzwierciedla wartość pieniądza w czasie, ale nie ryzyko aktuarialne lub inwestycyjne. Ponadto stopa dyskontowa nie odzwierciedla konkretnie związanego z daną jednostką ryzyka kredytowego, jakie ponoszą wierzyciele jednostki, ani ryzyka tego, że przyszłość może się

różnić od założeń aktuarialnych. Stopa dyskontowa odzwierciedla przewidywane rozłożenie w czasie płatności świadczenia. W praktyce jednostka często osiąga ten cel poprzez stosowanie tylko jednej średniej ważonej stopy dyskontowej, która odzwierciedla przewidywane rozłożenie w czasie i poziom płatności świadczeń oraz walutę, w jakiej będzie należało wypłacić świadczenia.

W niektórych wypadkach może nie istnieć rozwinięty rynek obligacji o odpowiednio odległym terminie wykupu, który odpowiadałby szacowanemu terminowi płatności wszystkich świadczeń. W takich wypadkach, w celu zdyskontowania płatności o krótszym terminie wymagalności, jednostka stosuje bieżące stopy rynkowe dotyczące odpowiedniego terminu wykupu, a w celu zdyskontowania płatności o dłuższym terminie wymagalności – szacuje stopę dyskontową poprzez ekstrapolację bieżących stóp rynkowych wzdłuż krzywej rentowności. Jest mało prawdopodobne, aby łączna wartość bieżąca zobowiązania z tytułu określonych świadczeń była szczególnie wrażliwa na stopę dyskontową stosowaną do tej części świadczenia, która będzie podlegała zapłacie po upływie końcowego terminu wykupu dostępnych na rynku obligacji przedsiębiorstw i obligacji skarbowych.

Koszty odsetek wylicza się, mnożąc stopę dyskontową ustaloną na początku okresu przez wartość bieżącą zobowiązania z tytułu określonych świadczeń dotyczącego całego okresu, z uwzględnieniem wszelkich istotnych zmian zobowiązania. Wartość bieżąca zobowiązania będzie się różniła od zobowiązania ujętego w bilansie, ponieważ zobowiązanie ujmowane jest po odjęciu wartości godziwej aktywów programu świadczeń i ze względu na to, że niektóre zyski i straty aktuarialne oraz część kosztów przeszłego zatrudnienia nie jest ujmowana niezwłocznie [3, MSR 19]. W załącznik A do MSR 19 ilustrowano między innymi sposób wyliczenia kosztów odsetek.

5. Wpływ dyskonta na wyniki i kapitały

Należy przy tym pamiętać, iż wszystkie informacje odnoszące się do sposobu obliczenia stopy dyskontowej i jej wysokość oraz informacje dotyczące przepływów pieniężnych możliwych do uzyskania, z tytułu posiadanego składnika, powinny znaleźć się w danych uzupełniających do sprawozdania finansowego. Wartość ustalonej i zastosowanej stopy dyskontowej również powinien znaleźć w uzupełnieniu. Tym samym korekty związane z zmniejszeniem wartości aktywów oraz zwiększeniem wartości zobowiązań i rezerw powinny być ujęte w informacji dodatkowej. Koszty wynikające z utraty wartości składników aktywów zmniejszą wynik finansowy okresu lub zmniejszą kapitały. Zwiększenie zobowiązań i rezerw wpłynie na zwiększenie kosztów danego okresu i zmniejszenie wyniku finansowego.

Literatura

- [1] **Jaruga A.A., Frenzel M., Ignatowski R., Kabalski P.:** *Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej – kluczowe zagadnienia i rozwiązania praktyczne*, Wyd. Stowarzyszenie Księgowych w Polsce, Warszawa 2006.
- [2] *Międzynarodowe Standardy Rachunkowości*, IASB, Londyn 2001.
- [3] *Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej*, tom 1, 2 (kompletny tekst MSSF obowiązujący na dzień 31 marca 2004 r.) wyd. International Accounting Standard Committee Foundation, London 2004.
- [4] Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej, projekt. IASB i SKwP.
- [5] **Sierpińska M., Jachna T.:** *Metody podejmowania decyzji finansowych*, wyd. PWN, Warszawa 2007.
- [6] **Siewierska J.:** *Utrata wartości aktywów w obliczu kryzysu*, [w:] księgowość.wip.pl
- [7] **Skowronek A., Leszczyński Z.:** *Analiza działalności i rozwoju przedsiębiorstwa*, PWE, Warszawa 2008.
- [8] Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1004/2008 z dnia 15 października 2008 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1725/2003 *przyjmujące określone międzynarodowe standardy rachunkowości* zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1606/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady.
- [9] **Zadora H.:** *Wycena przedsiębiorstw w teorii i praktyce*, Wydawnictwo Stowarzyszenia Księgowych w Polsce, Warszawa 2005.